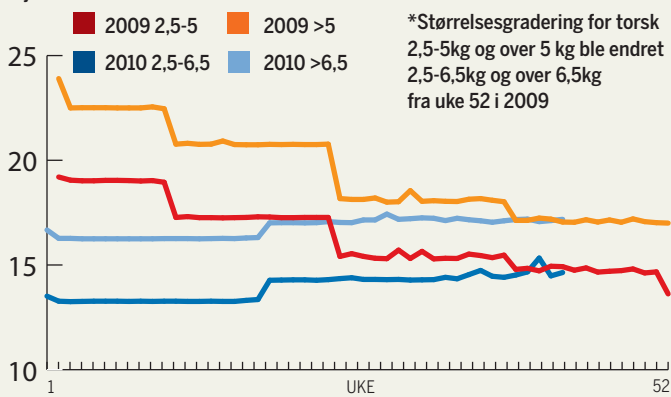


TORSKEPRIS 2009-2010

Gjennomsnitt NRL 2009-2010 u/15 m



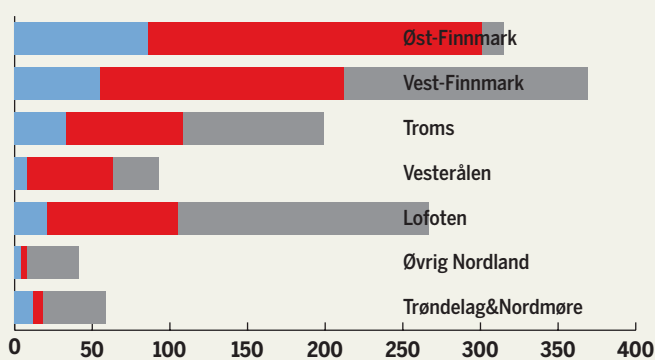
GJENNOMSNTLIG PRIS ALLE SONER

Pris gjelder største størrelse

	Torsk >6,5 pris (SUH)	Torsk 2,5-6,5 pris (SUH)	Hyse pris (SUH)	Sei pris (SUH)
Øst-Finnmark	17,15	14,41	10,96	9,13
Vest-Finnmark	17,46	14,74	10,4	9,04
Troms	17,02	14,25	10,97	9,02
Vesterålen	17,07	14,28	11,57	9,12
Lofoten	17,32	14,35	10,99	9
Øvrig Nordland	17,00	14,36	10,97	9,02
Trøndelag&Nordmøre	16,98	19,48	10,7	9,14
Totalt	17,18	14,64	10,87	9,03

Kvantum ■ torsk, ■ hyse og ■ sei

Tonn



LEVERT KVANTUM I TONN

fartøy under 15 meter

	Torsk	Hyse	Sei	Totalt
Øst-Finnmark				
Vest-Finnmark	55	157	157	369
Troms	33	75	91	199
Vesterålen	8	55	30	93
Lofoten	21	84	162	267
Øvrig Nordland	4	4	33	41
Trøndelag&Nordmøre	12	6	41	59
Total	218	597	527	1343

ANTALL FARTØY

under 15 meter i fiske

	Antall Fartøy	Fangstrater i tonn
Øst-Finnmark	63	5,00
Vest-Finnmark	126	2,93
Troms	193	1,03
Vesterålen	80	1,16
Lofoten	245	1,09
Øvrig Nordland	63	0,65
Trøndelag&Nordmøre	115	0,51
Total	881	

FANGST PER REDSKAPSGRUPPE

Tonn

	Torsk	Hyse	Sei	Totalt
Autoline	1	9	0	11
Garn	74	63	417	555
Juksa	14	2	71	87
Line	110	493	28	631
Not	0	0	8	8
Snurrevad	15	29	3	48
Teiner	4	0	0	4
Totalt	218	597	527	1343

Kilde: Norges Råfisklag



Frykter overfiske

LEPPEFISK Havforskerne vet ikke nok om leppefisk

Forskerne er bekymret over firedoblingen av fisket etter leppefisk i år. Antall tonn omregnet i fisk gir mer enn 16 millioner rensefisk til norske oppdrettsanlegg.

Gunn Hedberg
Hvaler

– Vi vet ikke nok om bestanden til å vite hvor mye fiske den tåler, sier Anne Berit Skiftesvik ved Havforskningsinstituttets avdeling i Austevoll.

Vet lite

Forskningen på leppefisk foregår både på Sør- og Vestlandet. Skiftesvik og hennes kollegaer håper på samarbeid med flere fiskere, som kan levere informasjon om sitt fiske.

– Vi vet ikke hvor fort fisken vokser i sør og lenger nord,

og heller ikke hvordan rekrutteringen er for øyeblikket, sier Skiftesvik.

Kunnskapen om leppefisk er størst på Vestlandet, fordi der er det forsket lengst. Å studere ørestein kan fortelle hvor fort leppefisken vokser.



Anne Berit Skiftesvik

437 tonn

Som tallene viser har fisket eksplodert i år, i takt med etterspørsel fra lakseoppdrett med luseproblemer. Bergnebb, berggyllt og grønngyllt blir alle tre brukt som rensefisk på laksen. Anlegg for økologisk laks bruker alltid leppefisk, i tillegg til anlegg der lusa er blitt resistent mot kjemiske midler.

Havforskningsinstituttet regner med en totalfangst hittil i år på 390 tonn fisk. De fem salgslagene som tar mot leppefisk har

bokført enda høyere tall.

De har tatt mot 437 tonn i år, mot vel 100 tonn totalt i 2009. Dermed kan antall fisk i år være mer enn 16 millioner, mot fjorårets 4,4 millioner fisker.

Stasjonær

Ifølge Skiftesvik er leppefisken særs stasjonær. Den svømmer og gyter innenfor et lite, begrenset område.

Berggyllt og grønngyllt passer begge på eggene sine. De gyter i slutten av mai og begynnelsen av juni. I den perioden tåler leppefisken lite håndtering, og den dør lett når den fiskes på.

– Dermed har vi nok en ukjent faktor. Vi vet ikke hvor stor svinn det er i selve fisket, påpeker Skiftesvik.

Bergnebb, den minste av leppefiskene, gyter pelagisk og sprer seg mer i farvannet. Den er derfor ikke like utsatt for overfiske i gyteperioden som de to andre.

Eggene er uansett avhengig



Over på leppefisk

Norges Råfisklag har god oversikt over utviklingen av fisket etter leppefisk i sitt distrikt de siste to årene. I 2008 var det knapt noen som drev dette fisket.

I fjor deltok 32 yrkesfiskere, fra blad A og B, men bare fire fritidsfiskere. I år har 84 yrkesfiskere levert leppefisk, pluss 16 fritidsfiskere. Antall kjøpere har bare økt med tre, fra ni i fjor til 11 kjøpere i år.

Ifølge salgslaget har fiskerne åpenbart droppet andre fiskerier til fordel for den godt betalte leppefisken. Det er levert både mindre krabbe og annen fisk fra Nordmøre og Trøndelag i år, de to områdene der fisket foregår. Mange nye fiskere har også planer om å gå inn i dette fisket neste år.

I fjor omsatte Råfisklaget leppefisk for 5,7 millioner kroner, mens det har økt til 29,2 millioner i år. Fiskerne leverte til sammen 18 tonn i fjor, mot 90,6 tonn i år.

70 av de 90 tonnene består av berggylte, den best betalt av de tre typene leppefisk. Derfor har også fiskerne i Råfisklagets distrikt fått hele 320 kroner per kilo i gjennomsnitt, dobbelt så mye som fiskerne i Skagerrak.

I Møre og Romsdal ligger snittprisen rundt 140 kroner per kilo. Der ble det heller ikke levert én eneste leppefisk i 2008.

FIREDOBLET: Fisket etter leppefisk er firedoblet i år i forhold til 2009, uten at forskerne vet mye om bestanden. ILL.FOTO: THOR NIELSEN/SINTEF FISKERI- OG HAVBRUK

av leppefisken

isken - oppdrettsnæringas lusedreper

Vi kan ikke bare ta ut masse fisk, uten å være trygg på videre rekruttering

Anne Berit Skiftesvik, forsker på leppefisk ved Havforskningsinstituttets avdeling i Austevoll

av varme for å få fram larvene. Leppefisk lever i yttergrensen her nord, og fins sørover til Middelhavet.

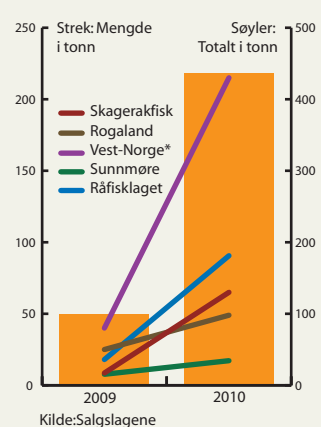
– Der kan den gjerne gyte om vinteren, helt avhengig av temperaturen i vannet, presiserer Skiftesvik, som har forsket på leppefisk i 15 år.

Kunnskapsbase

Etter som fisket øker, kreves det også mer kunnskap. All kunnskap som er samlet inn om de forskjellige artene leppefisk skal nå gjennomgås.

– Det er også viktig å finne ut hvor grensene mellom de

Antall tonn leppefisk 2009 - 2010



forskjellige bestandene går, og hvor lokale de er, sier Skiftesvik.

Havforskningsinstituttets avdeling i Flødevigen utenfor Arendal har registrert funn av leppefisk i sine årlige trekk med strandnot gjennom 85 år. De viser at bestanden varierer mye fra år til år akkurat de stedene

nota trekkes. Fiskere kan gi sikrere tall gjennom fangst per ruse per døgn. En slik rapport kommer i nær framtid, ifølge forsker Sigurd Espeland i Arendal.

Rekruttering viktig

Skiftesvik frykter at det i år har foregått et for intensivt fiske på begrensede områder. I mer lukkede fjordområder kan det raskt bety nedgang.

– Vi kan ikke bare ta ut masse fisk, uten å være trygg på videre rekruttering, slår hun fast.

Den mest ettertraktede leppefisken for lakseoppdretterne er berggylte. Fordelen er at den spiser ved lavere temperaturer og tåler mer enn de to andre.

320 kroner kiloen

Derfor er den også best betalt. Det forklarer den store forskjellen i kilopris mellom salgslagene. I Råfisklagets område ligger gjennomsnittsprisen på 320 kroner per kilo i år. Av de

FAKTA: LEPPEFISK

■ Det fins seks arter i Norge, men bare tre av dem brukes som rensefisk i lakseoppdrett.

■ Leppefiskene er varmekjære og mest tallrike på Vest- og Sørlandet, men den går helt nord til Lofoten.

■ Fiskene lever helt kystnært, der de fins i tang og taeskog.

■ Noen av artene bygger reir og legger egg.

■ Flere kan også skifte kjønn, fra hunner til hanner når de blir eldre.

90 tonnene salgslaget har tatt mot er 70 tonn berggylte, betalt med 19 kroner per fisk.

Fisket der foregår fra Nordmøre til kysten av Trøndelag, i tillegg til et beskjedent fiske på Helgelandskysten. Ifølge forskningen er Lofoten nordgrensen for leppefisk i Norge.

gunn.hedberg@fbfi.no
Telefon: 69 37 75 54

Dør i merdene

Oppdrettere som satser leppefisk sammen med laks fra begynnelsen har langt mindre problemer med lus. Men det er et problem at mye leppefisk dør i merdene.

Det skjer særlig om de har småskader etter fangst og håndtering, som i neste omgang utvikler seg til større sår. Om vinteren er det også en jevn dødelighet. Fisker som dør blir erstattet av nye om det fins, og dette synes Rådet for dyreetikk er uakseptabelt.

Villfanget leppefisk viser også ofte en nervøs atferd i merdene. Årsaken er at den har behov for skjul. Særlig dør mange hunner midt på sommeren, når de blir aggressive i gytetida.

Forskere mener én løsning på det problemet er å redusere fisket til bare vår og høst. Berggylte er den fisken oppdretterne helst vil ha, samtidig som det er minst av den.

Derfor er den også aktuell for oppdrett. For øyeblikket er minst fire anlegg på kysten i ferd med å prøve ut oppdrett av berggylte, og Austevoll har allerede levert en første gang.